

ТЕМА 4:

МЕТОДИ НА БИЗНЕС АНАЛИЗА

1. Понятие за метод

Думата «МЕТОД»: има древногръцки произход /в етимологичен аспект/ и означава: **преследвам, движа се по следа, вървя по-правилен път.**

Методът на всяка наука най-общо казано е:

- начинът, който се използва от нея за постигането на някаква цел,
- осигуряването на път за изследване, водещо към разкриването на определена истина.

Методът на анализа на стопанската дейност е свързан с комплексното изучаване на:

- задачите на фирмите и
- влиянието на различните фактори - обективни и субективни, технически, технологически, организационни и икономически;
- определяне степента на влияние на тези фактори върху ефективността на фирмата,
- и разкриването на резервите с оглед оцеляване и просперирание на фирмите при пазарната конкуренция.

2. Методи на бизнес анализа

2.1. Предварително запознаване с данните, които ще бъдат използвани при анализа. Налага се от потребността да бъде предварително уточнен обхватът на изследването с оглед да не се допуснат пропуски при изучаването на даден обект.

2.2. Комплексно използване на данните, съдържащи се в анализирани документи, с оглед разкриване на връзките между стопанските процеси.

При този метод се търси отговор на два въпроса:

- какво е станало и
- защо е станало.

На тази основа се изготвят препоръки, за отстраняване на слабостите и подобряване на работата в бъдеще.

2.3. Измерване и разкриване на връзките между различните стопански процеси. На основата на този метод се определя влиянието на различните фактори върху процесите, протичащи в предприятието.

2.4. Метод на сравнението. С него се създават възможности за съизмерване на различните явления и стопански процеси. Резултатите от сравнението се използват за вземане на съответни управленски решения, водещи до повишаване производителността на труда, по-ефективно използване на материалните активи и оттам нарастване на общата ефективност на производството.

2.5. Разкриване на количествените и качествените взаимодействия на различните фактори. Изследването на тяхното влияние се използва за подобряване на икономическото състояние на фирмите и стопанството като цяло.

2.6. Разкриване на противоречията в икономическото състояние на стопанските предприятия и организации и набелязване на пътищата за тяхното преодоляване. Този метод съдейства за вземането на управленски решения, на основата на които се разкриват и използват резервите на стопанската единица, което от своя страна води до по-висока ефективност на стопанската дейност.

2.7. Сводирание и групировка. Данните се обработват и групират така, че стопанските процеси се изучават в тяхната взаимна връзка и зависимост.

2.8. Метод на верижните замествания.

При този метод в аналитичните формули се извършва последователно заместване на базисните с отчетните данни за съответните фактори. Така се определя по-точно влиянието на едновременно действащите върху дейността на стопанската единица обективни и субективни фактори.

2.9. Графични методи. Използват се за изобразяване и онагледяване на резултатите от анализа. Чрез различните графични изображения става по-лесно открояването и възприемането на основните тенденции и структурни съотношения.

2.10. Балансов метод. Използва се за:

- разкриване на взаимната връзка между показателите, характеризиращи стопанската дейност и
- измерване на тяхното влияние и обусловеност,
- а също и при обуславяне на показатели, доказващи резерви, ефективност и др.

2.11. Икономико-математически методи. Използват се за изучаване и измерване на едновременното и противоречиво влияние на множеството от фактори върху резултатите от стопанската дейност, в т.ч. когато връзката между тях не е пропорционална.

2.12. Корелационен и регресионен анализ. Използва се за измерване на степента на влияние на определени фактори, вследствие на взаимодействието им с други по-значими фактори.

2.13. Дисперсионен анализ. Прилага се, за да се даде правилна характеристика на колебанието в сравняваните величини.

2.14. Елиминирание. Използва се с оглед да се определи правилно връзката между факторите и да се изчисли с по-голяма точност степента на тяхното влияние върху резултатите от стопанската дейност. Елиминирайки влиянието на един фактор, се определят въздействията на другите фактори.

2.15. Мрежови графици. Използват се за разкриване на резервите при най-добрия вариант на последователност в работата. Тези графици позволяват да се разкрие отклонението от критичната граница.

2.16. Линеино програмиране. Широко се използва в случаите, когато изучаваните фактори са свързани с целева функция в пропорционална зависимост. Например при разкриване на резервите чрез сравняване на фактическите с възможните разходи при оптимална организация на стопанския процес.

2.17. Други методи като

- теория на масовото обслужване,
- теория на игрите,
- матрично смятане,
- евристични методи,
- детайлизация,
- изчисляване на абсолютни и относителни величини и др.